

Міністерство освіти і науки України  
Державний вищий навчальний заклад  
«Донбаський державний педагогічний університет»  
Факультет філологічний  
Кафедра германської та слов'янської філології

## СИЛАБУС

### НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

#### «СУЧАСНА РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА»

підготовки здобувачів  
другого (магістерського)  
рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))  
за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Мова і  
література (англійська))  
мова навчання російська

Слов'янськ – 2020 р.

---

*Розробник:*

канд. філол. наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології  
*Маторіна Н. М.*

*Рецензенти:*

*Глущенко В. А.* – доктор філологічних наук, професор кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

*Рубан А. А.* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри російської мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «ДДПУ»

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

*В. Глушко*

д. філол. н., проф. Глущенко Володимир Андрійович

Затверджено та рекомендовано до впровадження  
вченою радою  
Державного вищого навчального закладу  
«Донбаський державний педагогічний університет»

28 серпня 2020 р.

протокол № 1

**Опис навчальної дисципліни**  
**«Сучасна російська літературна мова»**

<b>Назва</b>	Сучасна російська літературна мова
<b>Кількість кредитів</b>	3 кредити
<b>Рік підготовки, семестр</b>	1 рік навчання, 2 семестр
<b>Компонент освітньої програми</b>	Вибірковий компонент ОП
<b>Викладач</b>	Маторіна Наталя Михайлівна, доцент кафедри ГСФ, кандидат філологічних наук
<b>Контактна інформація</b>	n.m.matorina@gmail.com
<b>Консультації</b>	Щоп'ятниці о 13:00
<b>Анотація навчальної дисципліни</b>	<p>Навчальна дисципліна «Сучасна російська літературна мова» належить до блоку вибіркових дисциплін з другої іноземної мови, підготовки фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). Курс вивчається у 2-му семестрі й завершується заліком.</p> <p><b>Об'єктом</b> вивчення є система російської мови на всіх мовних рівнях (від фонетики до синтаксису).</p> <p><b>Предмет</b> вивчення: система сучасної російської мови на різних її рівнях: фонетичному, лексико-фразеологічному, морфологічному, синтаксичному; норми російської граматики; орфоепічні норми сучасної російської мови; принципи й правила орфографії й пунктуації.</p> <p>Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. <i>Лекції</i> формують систему основних лінгвістичних знань. <i>Практичні заняття</i> закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, формують у студентів навички лінгвістичного аналізу будь-якого тексту. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу як у вигляді дискусій, так й у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається російською мовою.</p>
<b>Опис навчальної дисципліни</b>	<p><b>Мета навчальної дисципліни:</b> курс повинен допомогти студентам засвоїти систему сучасної російської мови й опанувати її норми – орфоепічні, орфографічні, лексико-граматичні, пунктуаційні тощо.</p> <p><b>Ключові слова:</b> мова як система, мовні яруси, російська мова, лінгвістичний аналіз тексту, середня профільна школа.</p> <p><b>Очікувані результати навчання:</b></p>



	<p>Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.</p> <p>Знає та розуміє сучасні філологічні й дидактичні засади навчання російської мови, мовні норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.</p> <p>Володіє комунікативною компетентністю з російської мови, здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>Уміє термінологічно правильно (на рівні сучасної науки про мову) визначати будь-яку лексичну, фонетичну й граматичну категорію.</p> <p>Уміє давати кваліфікований лексико-граматичний аналіз будь-якого тексту.</p> <p>Уміє писати абсолютно грамотно.</p> <p>Уміє знаходити лексико-граматичні, орфографічні й пунктуаційні помилки в текстах (рукописних і друкованих).</p> <p>Уміє грамотно, з урахуванням сучасних тенденцій, обирати мовний матеріал, найбільш цілеспрямований і перспективний, адекватний умовам існування тексту, що створюється.</p> <p><b>Матеріали та ресурси:</b>  <i>посилання на дистанційний курс →</i>  <a href="http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2041">http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2041</a>  <i>навчально-методичні матеріали →</i>  <i>Маторіна Н. М. Російська мова в запитаннях та відповідях. 3-тє вид., переробл. та виправл. Слов'янськ: ДДПУ, 2020. Ч. 1. 240 с. [російською мовою].</i>  <i>Маторіна Н. М. Російська мова в запитаннях та відповідях. 2-ге вид., переробл. та виправл. Слов'янськ: ДДПУ, 2020. Ч. 2. 230 с. [російською мовою].</i>  <i>Маторіна Н. М. Види лінгвістичного розбору у схемах та зразках: навчально-методичний посібник. 3-тє вид., виправл. і доп. Слов'янськ: ДДПУ, 2020. 70 с. [російською мовою].</i>  <i>наявне обладнання → ноутбук, проектор (ауд. 307).</i></p>
<b>Теми</b>	<p>Тема 1. Фонетика. Графіка. Орфографія. Орфоепія.</p> <p>Тема 2. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія.</p> <p>Тема 3. Морфеміка. Словотвір.</p> <p>Тема 4. Морфологія. Самостійні частини мови.</p> <p>Тема 5. Морфологія. Службові частини мови.</p> <p>Тема 6. Синтаксис простого речення.</p> <p>Тема 7. Синтаксис складного речення.</p>
<b>Методичні поради для викладачів «Як</b>	<p><i>Методи навчання:</i> лекції, дискусії, співбесіди; конспектування, анотування, рецензування, тестування, доповіді, складання рефератів; ділові ігри; метод демонстрацій; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та</p>

<b>навчати?»</b>	комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо); самостійна робота (розв'язання завдань); індивідуальна науково-дослідна робота тощо.
<b>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</b>	Відвідування лекцій і практичних занять та активна участь у цих заняттях; виконання самостійних, індивідуальних та групових завдань (доповіді, презентації, проекти, конспектування тощо); розробка навчально-методичних матеріалів до уроків лінгвістичного циклу в старшій профільній школі; участь у щорічній (травневій) Всеукраїнській конференції викладачів і студентів ДДПУ, учителів та учнів середньої профільної школи (підготовка доповідей, публікація тез у збірнику матеріалів конференції); підготовка національних статей до кафедрального збірника наукових праць «Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології» тощо.
<b>Оцінювання</b>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p><i>Види контролю:</i> поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).</p> <p><i>Методи контролю:</i> спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестування, оцінювання самостійної роботи, лінгвістичний аналіз тексту тощо.</p> <p><i>Форми контролю:</i> індивідуальна та фронтальна перевірка.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до <i>Положення про контрольні заходи у «ДДПУ»</i> (<a href="http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf">http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf</a>)</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів, отриманих під час практичного заняття, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні.</p> <p>Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.</p> <p>Залік як форма контролю передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.</p>



*Основні вимоги:* для отримання високих балів під час вивчення дисципліни «Сучасна російська літературна мова» крім виконання завдань до практичних занять та завдань самостійного блоку необхідними є дотримання основ академічної доброчесності, а також усвідомлення наступних правил: неприпустимість пропусків, запізнь; правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи тощо); заохочень і стягнь (за що можуть нараховуватися або відніматися бали).

*Політика щодо відвідування:* відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, отримання другої вищої освіти) навчання може відбуватись в онлайн формі або за індивідуальним графіком (Положення про навчання здобувачів за індивідуальним графіком <http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/021.pdf>).

*Політика щодо дедлайнів та перекладань:* перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>)

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (від 1 до 5 балів).

Здобувачі, які отримали незадовільну оцінку або були не допущені до підсумкового контролю, мають можливість ліквідувати академічну заборгованість згідно з відповідним графіком. Умовою для ліквідації академічної заборгованості є накопичення необхідної кількості балів (для досягнення 60 балів) за виконання визначених викладачем додаткових самостійних завдань до повторного складання контрольного заходу.

*Політика щодо академічної доброчесності:* Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>)

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату та допускаються до захисту без порушень (плагіат фрагментів письмових робіт та повних текстів; плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо; відсутність належних посилань; помилки цитування) із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

*Пояснення мінімальної та максимальної кількості балів, що присвоюється здобувачам при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність та за результатами підсумкового контролю.*

*Розподіл балів, що присвоюється студентам, із розподілом за темами та результатами поточного контролю (денна форма навчання) →*

	<p>Робота під час лекцій оцінюється максимально у 2 бали (7 лекцій x 2 бали = 14 балів), мінімально в 1 бал (7 лекцій x 1 бал = 7 балів); під час практичних занять – у 6 балів (7 пар x 6 балів = 42 бали), мінімально в 4 бали (7 пар x 4 бали = 28 балів); самостійна робота оцінюється максимально в 44 бали, мінімально – 25 балів.</p> <p><i>Розподіл балів, що присвоюється студентам, із розподілом за темами та результатами поточного контролю (заочна форма навчання) →</i></p> <p>Робота під час лекцій оцінюється максимально у 10 балів, мінімально в 7 балів; під час практичних занять – максимально у 30 балів, мінімально – в 16 балів; самостійна робота оцінюється максимально в 60 балів, мінімально – 37 балів.</p> <p><b>Розподіл балів, що можуть здобути студенти за темами та за формами навчальних занять</b></p> <table border="1" data-bbox="598 761 1482 1086"> <thead> <tr> <th rowspan="3">Тема</th> <th colspan="4">Лекції</th> <th colspan="4">Практичні заняття</th> <th colspan="4">Самостійна робота</th> </tr> <tr> <th colspan="2">денна</th> <th colspan="2">заочна</th> <th colspan="2">денна</th> <th colspan="2">заочна</th> <th colspan="2">денна</th> <th colspan="2">заочна</th> </tr> <tr> <th>max</th> <th>min</th> <th>max</th> <th>min</th> <th>max</th> <th>min</th> <th>max</th> <th>min</th> <th>max</th> <th>min</th> <th>max</th> <th>min</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>3</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>T2</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>3</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>T3</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>6</td> <td>3</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>T4</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>6</td> <td>3</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>T5</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>6</td> <td>3</td> <td>8</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>T6</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>7</td> <td>5</td> <td>10</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>T7</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>3</td> <td>7</td> <td>5</td> <td>10</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Разом</td> <td><b>14</b></td> <td><b>7</b></td> <td><b>10</b></td> <td><b>7</b></td> <td><b>42</b></td> <td><b>28</b></td> <td><b>30</b></td> <td><b>16</b></td> <td><b>44</b></td> <td><b>25</b></td> <td><b>60</b></td> <td><b>37</b></td> </tr> </tbody> </table>	Тема	Лекції				Практичні заняття				Самостійна робота				денна		заочна		денна		заочна		денна		заочна		max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	T1	2	1	1	1	6	4	3	1	6	3	8	5	T2	2	1	1	1	6	4	3	1	6	3	8	5	T3	2	1	1	1	6	4	4	2	6	3	8	5	T4	2	1	1	1	6	4	5	3	6	3	8	5	T5	2	1	1	1	6	4	5	3	6	3	8	5	T6	2	1	2	1	6	4	5	3	7	5	10	6	T7	2	1	3	1	6	4	5	3	7	5	10	6	Разом	<b>14</b>	<b>7</b>	<b>10</b>	<b>7</b>	<b>42</b>	<b>28</b>	<b>30</b>	<b>16</b>	<b>44</b>	<b>25</b>	<b>60</b>	<b>37</b>
Тема	Лекції				Практичні заняття				Самостійна робота																																																																																																																																					
	денна		заочна		денна		заочна		денна		заочна																																																																																																																																			
	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min																																																																																																																																		
T1	2	1	1	1	6	4	3	1	6	3	8	5																																																																																																																																		
T2	2	1	1	1	6	4	3	1	6	3	8	5																																																																																																																																		
T3	2	1	1	1	6	4	4	2	6	3	8	5																																																																																																																																		
T4	2	1	1	1	6	4	5	3	6	3	8	5																																																																																																																																		
T5	2	1	1	1	6	4	5	3	6	3	8	5																																																																																																																																		
T6	2	1	2	1	6	4	5	3	7	5	10	6																																																																																																																																		
T7	2	1	3	1	6	4	5	3	7	5	10	6																																																																																																																																		
Разом	<b>14</b>	<b>7</b>	<b>10</b>	<b>7</b>	<b>42</b>	<b>28</b>	<b>30</b>	<b>16</b>	<b>44</b>	<b>25</b>	<b>60</b>	<b>37</b>																																																																																																																																		
<p><b>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</b></p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни дозволяє сформувати компетентності, необхідні для професійної діяльності в якості вчителя російської мови та зарубіжної літератури в середній профільній школі. Навчальна дисципліна викладається російською мовою, що дає змогу покращити володіння навичками усного та письмового російського мовлення в рамках професійного спілкування.</p>																																																																																																																																													

Розробник силябусу

*Маторіна*

Н. М. Маторіна